

Welpy

*'k Jou it spultsje nea ferlern!
Want ik wol in keatser wurde,
Dy't men yn hiel Fryslân kin.*

Piter J. Braaksma

'Teade Zylstra laai de pet in 't perk. Dan liep-y na de stoiten. Achternander sloeg-y fier bâlen in 'e pet. 'n Broedtsy! Hest 't nag nooit soa sien!' Pake sit in 'e huus, de witte kaatspet op 'e knie, de ouwe rimpelige hând op 'e stok. Alle eerste klas partijen gaat-y hyn. Natyd komt-y bij ôns an met de list. Pake swetst en sweert over de bovenslagen fan Jehannes Brandsma, Piet Jetze Faber, Wiep van Wieren, Leo, Henk en Reinder, en de sitbâlen fan Sake Saakstra en Joop. Maar altyd draait 't praat út op Klaas Kuiken en Teade Zylstra.

'Met Klaas Kuiken hew ik hier in 'e foorkamer sitten. Hij waar stroakkoopman. Wij hadden 't even over 't stroa, en dan over 't kaatsen.' Achter de krant weg fersit ôns hait even. Hij het die ferhalen al hondert keer heard.

'Jonge, Hein,' gaat pake feerder, 'niet een die dat kon, hin. Rooie Teade wist presys wer't-y 'm brocht. Nou hewwe de opslagers d'r gyn weet fan wer't se 'm bringe.'

Dat de opslagers nou maar wat doen, sait pake d'r om. Andere keren geeft-y hoog fan hur op. Hij is gek

fan Joop Bierma syn ferwoestende opslagen. Joop saai: 'Ik weet sels niet eens wer't ik se bring. Hoe motte se 't in 't perk dan wete?' En dos, alleen bij Teade Zylstra en Klaas Kuiken skudt hij de kop. Klaas Kuiken had de PC 'n keer wonnen met 'n harsenskudding. Ik wil 'n Klaas Kuiken of 'n Teade Zijlstra worre.

Seumers staan ik op 't kaatsfeld. Tussen de linen leer ik mysels en myn maten kinnen, en de haiten en mimmen en pakes en beppen, die't achter 't perk of op 'e boven sitte.

Kaatse is skake met mînsen. Ik bin de koaning, die't niet om mîg, 'n peerd der't ik met slaan. Met de ândere stikken, myn maten, speel ik de partij. De ene keer skuuf ik met pionnen, 'n ândere keer met torens of de koaningin. Soms slaan se my as 'n pion.

Wat ik leerd hew in forige partijen, brúk ik bij 'n nije partij. Kin ik wat ik weet in myn foordeel omsette? In 't feld dink ik met de billig. Ik wil mysels, myn maten en 't publyk opjutte, en de teugenstanders út 't spel bringe. Soms wint de prater 't fan de kaatser. 'n Gemene opmerking of 'n núvvere streek kin meer helpe as 'n bâl die't feer over alles hine gaat of 'n opslag die't roerlings sit.

Ik hew gyn onhurig stik gang in de opslag of 'n mooi slachy. Ik mot 't hewwe fan spelinsicht en tussenspel. Marten Grond saai 's: 'Siest an alles dat-y met de kop kaatst.' Ik mot 't meer fan fernuft hewwe, as fan talint. En ik wil winne. Ik kin min tun myn ferlies.

Werom wil ik soa graag kaatse? Werom wil ik prizen winne? Wie mot ik bewize dat ik kaatse kin? Ons hait, ôns mim, myn kameraden, mijsels? Ons hait komt nooit bij 't kaatsen om te sien. Ons mim haalt of bringt my wel 's, maar sij snapt 't spel niet. Se begrypt al helendal niet werom at ik soa woest bin at ik ferloren hew. Floekend skop ik de mof over 't feld. At ik niet inbyn, mîg ik niet metrije.

De prizen sêge my niet soa feul. Ik wil gewoan winne. Die bâl slaan, 'n kaats lêge, de teugenstander húnne. Ik wil in 't feld staan. D'r bij weze.

In Belkum begon 't. Lieuwe syn hait is eerste klasser. In Belkum ston-y in 'e finale. Met Lieuwe gong ik d'r hine om te kiken.

De son ston in 'n witblauwe lucht. 't Waar bloedhyt. Op 'e boven dronken de kaatsers út flessen. Om 't hele feld satten mînsen op banken of stonnen te kiken. Wij mosten ôns d'r deurhine wrotte om wat te sien. D'r wapperden flâgen, 't korps speulde.

Bij 'n slag op ses gelyk is 't doadstil. Fan de ândere kant fan 't feld hoor ik hoe't de opslager boetst en de foorînse de bâl slaat. At de bâl in 't perk niet anraakt wort, krekt boven gaat, of at d'r 'n knappe kaats sloegen wort, barst in 't peblyk 'n luud applaus los.

Bij 'n knapper of 'n misser in 't tussenspel stiigt d'r 'n geroezemoes fan teleurstelling op út de dúzzenden kelen.

Syn hait ferloor. Hij waar soa alderonhurigste mâl, dat ik d'r kel fan worde. Der is 't gebeurd. Ik wou op dat feld staan.

Tekening: Hendrik Elings.

Lieuwe en ik geve ôns op foor 'n 'welpen d.e.l.'-partij. Ik stuur de 'deelnerskaart' op. Lieuwe syn mim gaat d'r met ôns hine. 't Is ergens in de graidhoek. Wij motte 'n heel eand rije. 't Kaatsfeld lait an de rând fan 't dorp. Soa feer ast sien kist, lêge d'r graiden omhine. De lucht siet d'r krekt soa út as in Belkum, lichtblau as 't water fan 't swimbad. Alle jonges hewwe 'n wit t-shirt en 'n swart broeky an. Wij binne an 't bâltsyferdriven. Ik wor opropen. Met myn maten overlêg ik, wie't wat doen sil. Ik

wil foorin, de ândere maat kin achterin, de dêrde sil opslaan. Ik sil foor mînst. De eerste omloop blive wy d'r an. Lieuwe het minne maten. Na 'n eerst achter het-y de smoor in. At Lieuwe achter komt, is 't met 'm gebeurd. Dan slaat-y himsels d'r ôf. Se ferlieze. Omdat ik wonnen hew, mot-y wachte. 't Maakt 'm nag mâler. 't Is krekt syn hait, fort op een eand at 't him niet sint. De tweede omloop gaan ik d'r ôf. Wij kinne na huus.

Lieuwe sait dat-y nooit meer fort te kaatsen wil. 'n Paar weken later gaan wy dos weer met syn mim ergens hine, maar derna frekt hij 't helendal.

Hein Jaap Hilarides